

NÉPNEVELŐ

A MAGYARORSZÁGI KATH. TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapestben.

Megjelenik minden héten egyszer, vasárnap.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre 6 K.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST.

VIII., Szentkirályi utca 28.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A pályázati hírtéseknek minden egyes szóért, minden közlés után 6 fillér fizetendő.

Állandó hírtéseknek nagyobb kedvezmény.

Kisebb hírtésekre külön árszabás.

Egész oldal...kor. 50. — Negyed oldal...kor. 15. —

Fél oldal... * 28. — Nyolcad oldal * 10. —

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

Ha Isten velünk...

Szent István apostoli király nemzete jövőjét a kereszténység sziklaalapjára helyezte, hogy valamint szentegyházunkon a pokol hatalmai erőt nem vesznek, úgy a magyar nemzet is tántoríthatatlanul haladjon a kereszténység útjain, időtlen-időkig hű maradjon Szent István örökéhez, követvén a kereszténység örök, szent igazságait, érvényesítvén azt a szellemet, amelyet a cselekvő keresztény szeretet megkíván.

Szent István, első apostoli királyunk napját üljük e héten. Dícsősége, érdeme, szentsége előtt leborul a magyar nemzet, mert érzi, hogy az Ő bölcsessége, prófétai előrelátása, atyai gondoskodása jelölte meg azt az élettvényt, amelyet ha betartunk és ahhoz rendíthetetlenül ragaszkodunk, nemzetünknek nincs mitől tartania, mert: *Ha Isten velünk: ki lehet akkor ellenünk!*

Nyissuk csak föl ezeréves nemzeti történetünk könyvét és könnyel telik meg szemünk, hazafias bánattal a lelkünk a csapásoknak, szenvedéseknek, nehéz megpróbáltatásoknak a láttára, amelyeket e drága haza és nemzetünk elviselt, de fölemel, bátorít a tudat, hogy velünk volt az Isten és kegyelme megmenti a veszélyektől Szent István honát és nemzetét.

Boruljon *térdre* minden magyar e szent napon! — Áldd az eget Urát, hogy megnyitotta előttünk Szent István szellemében az élet forrását, amelyből a földi és az örök élet boldogságát meríthetjük.

De egyben kövesd a *Jobb* ujjmutatását, amely hazája, nemzete ügyében munkálkodott, hogy ezzel létét biztosítsa, naggyá, hatalmassá tegye. De amíg keze alkotott, szíve Istenével érzett, lelke az ég felé mutatott, hogy lekérje az Ég áldását, amely nélkül hiába az ember iparkodása.

Szent István életpéldájából élesen kiemelkedik az az ideális életelv, hogy ne a jelennek éljünk, ne a *ma* legyen gondoskodásunk legfőbb célja, hanem lelki szemeink előtt a *jövő* képe lebegjen mindig. Nagy alkotásai, intézményei

Magyarország jövőjét biztosították. Kövessük mi is ezt a tanulságot, amelyet elődeink is követtek, amikor a kereszt jelével, Máriás-lobogókkal, «Istenért és hazáért» jelszóval indultak, ha kellett, szent hitük és a haza védelmére.

Sajnos, a mai társadalom le akar térni ezen, annyi százados biztos alapról, gyaroló emberi elméletekből álló és fölötte süppedékes talajra akarja az emberiség jövőjét állítani, szemben az Isten akaratával.

Mi, hitvallásos tanítók Szent István szellemében neveljük *Mária* országának nemzedékeit, nemcsak állásunknál fogva, hanem mert rendíthetetlen a hitünk és erős a meggyőződésünk, hogy hazánk a legjobb szolgálatokat esakis a hitvallásos keresztény szellemű családi és iskolai nevelésben részesült nemzedékektől remélheti. És sok esetben fájo szívvel azt kell mégis hogy tapasztaljuk, hogy épen a keresztény szellemű, hitvallásos nevelést szolgáló iskolaintézmények ellen folyik a hare és nem részesítik azokat olyan mértékű támogatásban, amilyent hivatásuknál fogva méltán megérdemelnének. És mert ez így van, mi, a hitvallásos iskolák hívei azon leszünk, hogy iskolaintézményeinket megvédjük és azok jövőjét biztosítsuk. Nekünk, akik Szent István törekvéseinek a jövőben való érvényesítésén munkálkodni akarunk, kettős a feladatunk. Az első, iskoláinkat biztosítani, hogy azokban szent hitünk szerint nevelhessünk és a második feladatunk az, hogy a katolikus *öntudatot* a nemzeti társadalom minden rétegében ébrentartsuk, erőinket egyesítsük, hogy szükség esetén érdekeinket, amelyek nem szeparatistikusok, hanem a haza érdekeivel azonosak és egyesegyedül annak érdekében is valók, hathatósan megvédhessük.

Mindkét cél szolgálatára vannak már alkalmas intézményeink. Iskoláink támogatására: Az *Országos Katolikus Magyar Iskolaegyesület* és a társadalmi akcióra: Az *Országos Katolikus Szövetség* és a *Népszövetség*. Csak buzgalom és erős akarat kell hozzá, hogy törekvéseinkkel minden téren célhoz jussunk.

Szent István példája lelkesítsen, hogy újból: Virágos kert legyen a hajdan híres Pannónia és téreit bearányozza a szent Kereszt fénye — mert csak e jelben győzhetünk. M.

Vélemények.

A beregi római kath. tanítói kör gyűlésén felolvasott értékeséből adjuk a következőket: A köznevelés gyakorlatias irányja és ennek határai a népiskolai nevelés és oktatásban. A népiskolának feladata az ifjúságot oktatni és nevelni. Tanítani kell a gyermeket azért, hogy a nemzet művelt legyen s nevelni, hogy a nagy nemzeti társadalom részeseiként, az egyént, a jellemesség, a becsületesség erősekké tegye.

Nezzük, mennyiben felelnek meg népiskoláink e kettős feladatnak?

Az elvitathatatlan tény, hogy a mai népiskolák igen nagy súlyt fektetnek a gyermekek kiképzésére. Ma az elemi iskolát végzett gyermek nemcsak az ismeretek alapjával lép az élebe, mely alapra még építeni kell, de tud annyit, hogy ismereteivel mint iparos vagy gazdálkodó boldogulhat. Igen, boldogan megélhetne, ha a boldogság megszerzéséhez elégséges volna a tudás. Ez legfőbb az anyagi jövedel megteremtését teszi lehetővé, de lelki nyugalmat, a lélek boldogságát ez eszközzel nem szerezhethetjük meg. Ahhoz nem fizikai erő és ügyesség, hanem a lélek energiája; nem az ész okossága, hanem a szív jóságára van szükség. A lelkét erőssé, a szívet nemessé pedig nem tanítással, de a helyes neveléssel tehetjük.

De ezen fontos cél elérésére nem fektet elegendő súlyt a népiskola. Nem esoda. Annnyira el van foglalva a tanítással, hogy nincs ideje a nevelésre. Az, amit ma nevelési eljárásnak neveznek, alapjában véve nem más, mint idomlás. Mert valamint szükséges ahhoz, hogy a gyermek a kettős számszórban helyesen tudjon számolni, az egy fogalmának ismerete; éppen úgy szükséges a vallásosság ahhoz, hogy a gyermek tudja, mi az a becsületesség, jó erkölcs és a jellem.

Az igazán nevelés csakis vallásos irányú lehet. Mert a nevelésnek reális célja az, hogy a népiskola olyanra formálja a gyermeket testben és lélekben, hogy az idővel hasznos, kötelességtudó polgára legyen a hazának. De vajjon hasznos polgára-e a hazának az, ki törvényeit megtartani nem tudja és érte dolgozni nem képes? Az pedig lehetetlen, hogy aki nem tartja meg a leg-hatalmasabb lény — Isten — által alkotott törvényeket, tiszteletben tartsa s meghajoljon az ember alkotta törvény előtt. Azért a népiskolának oda kell hatnia, hogy a gyermek vallásos legyen s így ha majd felnő, vallásosan tudjon érezni, gondolkodni és cselekedni.

Ha nem gondoljuk a fiatal gyümölcsfát, a sok kártékony rovar megépi, elpusztítja; ha nem kötjük egy erősebb karóhoz, a szél megtepi ágait, ferde növéssé lesz s csakhamar mint hasznavehetetlen rossz fa türe kerül. Ilyen sorsra jut az olyan gyermek, kinek nevelését elhanyagolják. A bűn, a gonoszság a romlatlan gyermeki lelkét hatalmába keríti, mert a gyermeki lélek hasonló a viaszhoz, mely bármilyen alakra formálható anélkül, hogy a legesekélyebb ellenállást is tanúsítaná.

Hogy nem képzelődés, miket mondtam, bizonyítja a szomorú valóság. Nezzünk szét a XX. század ifjúsága között. Mit látunk ott? El-a nyult, korán ventült alakokat, kik kevés kivétellel az erkölcstelenség posványában fetengenek. Mit várhat ilyenektől a haza? Mindent, csak jot nem. S miennék az oka? Nem más, mint a vallásos, ideális nevelés elhanyagolása. Helyesen mondja egy író: «Erkölcsei jellem csak a valláson épülhet fel. Erkölcsei törvény, melyre szilárd erkölcsi jellemet akarunk támasztani, csak vallási törvény lehet, mert csak ennek van minden emberre nézve kötelező ereje». Korunk feivelagosult «arany» ifjúsága hiába érzi elküvetett bűnének testére és lelkeire ható káros voltát, még sem tud

arról lemondani, mert nincs ereje, hogy letérjen a bűn ösvényéről s tiszta, szennytelen életet éljen. Miért? Mert nem ismer Istent, mert nincs hite. Nem fél Istentől, mert fogalma sincs hatalmaról. A hitigazságokat, az egyház törvényeit, azt az erőt, mely megfélemlitné, visszatárhathatná a bűntől, nem ismeri. Egy szent férfiú mondta: «Az ifjúságot jobban visszatartja a bűntől a félelem, mint az észokok».

Ezeket a gondolatokat és eszméket szíveleljük meg akkor, amikor a köznevelés gyakorlatias irányáról elmélkedünk. *Plank Antal*, elnök. *Bramm József*, kantortanító.

EGYESÜLETI ÉLET.

Az erdélyi kath. tanítóegyesületek szövetsége. Az erdélyi kath. tanítóegyesületek szövetsége f. évi közgyűlését Csíksomlyón tartotta igen változatos programmal. A különböző orsz. kath. egyesületek küldöttek által képviseltettek magukat a tanítók gyűlésén. Ez a legjobb mód arra, hogy az országos kath. törekvésekről tanítóink kellő tájékozást nyerjenek és azoknak a nép között való terjesztésére főkérressenek. A jelen gyűlésen a sok érdekes nevelésügyi kérdésen kívül érdekes tárgyalás folyt a kath. sajtóról, az orsz. kath. magyar iskolaegyesületről. A gyűlésen részt vett tanítókat a Szent-István-Társulat kiad. hivatalának jelen volt tisztviselője szép könyvekkel lepté meg. Az iskolaegyesületet és a sajtót *Urbányi József* ismertette. A gyűlést dr. Péter János elnök nyitotta meg. Beszédében a lakóhelyismeretek tanításának fontosságáról nemzeti szempontból foglalkozott. Az előtől vett példakkal igazolta e tárgy jelentőségét, a népiskola tárgyai között nagyon természetesen csak abban az esetben, hogyha az eddigi módszert egy egészségesebb tanítási mód váltja föl, amelyben teljesen érvényesül az elv, hogy a beszéd- és értelemgyakorlat a gyermek élet és kedélyvilágából merítse anyagát és azt úgy dolgozza fel, hogy a gyermek lelkileg tényleg foglalkozzék is vele a tanítás folyamán. A közgyűlés az egyházmegye főpásztorát, *Maláth G. Károly* gróf, püspök urat és *Apponyi Albert* gróf miniszter urat tisztelettel üdvözölte. *Páll Albert* indítványára *Ember Károly* a Kath. Tanítók Országos Bizottságának világi elnökét is üdvözölte a közgyűlés. Ige érdekes volt *Matskássy József* előterjesztése. A kir. tanfelügyelő följelentette az egyesületet, hogy a politika tiltott terére lépett azzal, hogy a Népszövetség sorába lépett és annak terjesztésére határozatot hozott. A miniszterium a tanfelügyelő előterjesztésének alapján igen udvarias hangon figyelmeztetést intézett a szövetséghez. Ez esetben pusztán felreértésről és indokolatlan túlbuzgóságról lehet szó. A Népszövetség nem politikai, hanem kath. irányú társadalmi intézmény, amelynek keretében társadalmi missziót teljesít a kath. tanító. A nemzeti magyar állam érdeke, hogy a tanítószeg a társadalom szociális feladatainak szolgálatába lépjen. Különösen fontos ez a Királyhágón túli részeken. A tanfelügyelő úr túlságos aggályoskodása indokolatlan különösen ma, mikor a tanítókat szociális tevékenységre szorgalmazzuk, sőt maga a tanítóképző mint külön tárgy keretében tervezi e feladatokra kiiktatni a nép leendő tanítóit. Hogy azután a kath. tanító ezt a szociális tevékenységet erre a célra berendezett Népszövetség keretében végzi, ez ma állásából folyó erkölcsi kötelessége, amelyért dicséret és elismerés illeti őt. Az elnöki előterjesztések és hivatalos leiratok tudomásul vétele után *Kovács Nándor* székelyfalvi tanító tartott szép előadást, hogy miként érthetné el a tanító, hogy növendékei az iskolát szeretettel látogassák. *Páll Albert* és dr. *Péter János* hozzászólása után *Balla István* mai népoktatásunk eszméiről beszélt. *Imre János*, *Gál Imre*, *Pánczél József* arról értekezett, hogy miképpen lehet egészséges és egységes társadalmat fenntartani a közegben és így az egész országban? Ostorozta az ápróféta őnzését és dicsőítette a keresztény tan fenntartását, mely egyedül alkalmas a társadalom közjólétének megalapozására. *Urbányi József* ismertette az Országos Katholikus Iskolaegyesület működését és fel-

hívja a tanítók figyelmét, hogy vállaljanak biztosítási ügynékséget az egyesület közvetítésével a Gazdák Biztosítási Szövetkezeténél. Azonkívül ismerteti a Sajtóegyesületet, főként arra kerve a tanítókat, hogy az Új Lip közvetítését vállalják el s így egy csapatra meg lenne oldva a katolikus újságok kolportázsa. Bizik a kath. tanítók ismert ügybuzgalomában, hogy e tekintetben is meg fogják tenni kötelességet. Dr. Balló István kir. tanfelügyelő méltányolja a gazdák hazatias misszióját, azért hazafias szempontból melegen ajánlja a tanítók szives figyelmébe. *Timinszky* János, a Szent-István-Társulat tisztviselője szimpatikus előadásával, melyben a tanítók figyelmét felhívta a tarsulat kiadványaira, nagy tetszést aratott. Dr. Péter János hangsúlyozva a jó könyvek, néprakkák fontosságát, a tanítók figyelmébe ajánlja a praktikus előadást. Az indítványok során az udvarhelymezei tanítóegylet egységes tankönyvjegyzéket kért, de *Szabó* Lajos, *Páll* Albert, *Donányicz* János és *Péter* Sándor hozzászólása után kimondta a Szövetség, hogy a katolikus tankönyvjegyzéktől nem térhet el s a tanítóság kezét sem akarja megkötöni, mint ez történt az állami iskoláknál a Benedek-féle történelemmel. A monopólium kizárná a szabadversenyt, pedig a jónál mindig jobbat akarnak. A Kükküllőmezei Kör a «Népnevelő» kibővítésére nevezte hoz javaslatot. *Donányicz* János, *Buzás* János, dr. *Szlávik* Ferenc hozzászólása után elhatározták, hogy az összes tanítóegyleteket, illetve egyházmegyéket megkérlik, hogy minden iskola rendelje meg a lapot. Az Országos Katolikus Segélyalap erdélyi megbízottjaként *Buzás* Jánost választották. Vegül a Sajtóegyesület javára volt gyűjtés. Este vagy száz tanítóval *P. Haker* János S. J. lelkigyakorlatot kezdett, mi a legszebb gyümölcse lesz a csiksomlyói összejövetelnek. Nagy szeretetreméltósággal és előzékenységgel látta el az elszállásolást *Kassay* Lajos régens.

IRODALOM.

Figyelmeztetés.

A latin szertartású róm. kath. elemi népiskoláknál alkalmazott igazgató tanítók, tanítók, tanítónők, gazdasági szaktanítók, szaktanítónők és kántortanítók **fegyelmi szabályzata** most jelent meg és a jövő iskoláév kezdetével életbe lép. Ezen fegyelmi szabályzatot a nagymélt. püspöki kar 1908. évi április hó 20-án elfogadta s a nagymélt. vallás- és közoktatási miniszter ur 1909. évi március hó 22-én kelt 37-177. számú leiratával tudomásul vette.

A Szent-István-Társulat könyvkiadó-hivatala felhívja a róm. kath. iskolák összes tanítóinak figyelmét ezen **fegyelmi szabályzat 4. §-ának o) pontjára**, mely szerint fegyelmi vétséget követ el az a róm. kath. iskolánál alkalmazott tanító, aki az **államkormány vagy az egyházmegyei hatóság által eltiltott, illetőleg ez utóbbi által nem engedélyezett tankönyveket vagy tanszereket használ.** A fegyelmi szabályzat 16. §-ának a) pontja értelmében ezen fegyelmi vétség a tanító felüggesztésével jár.

E szerint a róm. kath. iskolákban csak is azok a tankönyvek használhatók, melyek a nagymélt. püspöki kar, mint egyházi főhatóság részéről megbízott és kinevezett tankönyvbíráló bizottság által elfogadtattak s mint ilyenek az Országos Kath. Tanügyi Tanács, illetőleg a Szent-István-Társulat tankönyvjegyzékébe felvetettek. Bármely más tankönyv használata szigorúan tiltva van, s az egyhm. tanfelügyelői látogatások ez irányú ellenőrzése különös figyelmében részesítendő.

A róm. kath. iskolákban csak azokat a tankönyveket szabad használni, amelyek az Országos Kath. Tanügyi Tanács kebelében működő tankönyvbíráló-bizottság által approbáltattak s a Szent-István-Társulat tankönyvjegyzékébe felvetettek. Ez a tankönyvjegyzék a «Népnevelő» július 4. iki számában közzé volt téve.

Az idézett «Fegyelmi Szabályzat» már megjelent és

kapható a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában (Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28. szám.) Ára 1 kor.

Folytatólagosan itt fogjuk közölni a Szent-István-Társulat tankönyveinek jegyzékét. A könyvekből a kartársak részére szívesen küldenek mutatványpéldányokat.

Abc-es könyvek. a) *Magyarnyelven. Bárány Ignác.* Abc-es könyv 20 fillér. *Bárány-Zelliger.* Magyar Abc-es könyv a 161 tanuló kath. iskolák számára 30 fillér. *Dreiszigler Ferenc.* Új magyar Abc és Olvasókönyv 40 fillér. *Klinda Károly.* H. ngutázó Abc- és Olvasókönyv 56 fillér. *Körödy Miklós.* ABC-es könyv. Kötve 50 fillér. *Mócsy-Petrovacz-Steinberger.* Abc és Olvasókönyv. (N. gyömb. kiadás 8. iv.) 49 fillér. Abc- és Olvasókönyv. (Kisbb kiadás, 5. iv.) 28 fillér. *Oveges-Wiemann.* Hangutázó Abc képekkel. Kötve 50 fillér.

Vezérkönyvek az Abc-ékhez. *Dreiszigler Ferenc.* Vezérkönyv az Új Magyar Abc-hez 1 kor. 20 fillér. *Klinda Károly.* Az olvasás-írás Vezérkönyve a fonémika szerint. Füzve 1 kor. 20 fillér. *Körödy Miklós.* Utasítás az ABC-es könyvhöz. Füzve 30 fillér. *Oveges Kálmán.* Vezérfonal a Hangutázó Abc-hez 50 fillér.

Fali olvasóablak. *Bárány Ignác.* Falitablák az írva-olvasás oktatásához. (24 lap.) Kruda 4 kor. 80 fillér. Vászorra fóhúzza 24 kor. *Mócsy-Petrovacz-Steinberger.* Falitablák az írva-olvasás oktatásához. (24. lap.) Kruda 4 kor. 80 fillér. Vászorra fóhúzza 24 kor. *Oveges Kálmán.* Fali olvasóablak a hangutázó Abc-es könyvhöz 7. tab a. Kruda 1 kor. 40 fillér.

b) *Idgen nyelven. Bárány-Fuchs.* Abc- und Lesebuch. Kötve 20 fillér. *Bárány Ignác.* Sl. bik. ir. (Kassavideki tót.) Kötve 20 fillér. *Bárány Mihályovics.* Pocetnika. (Dalmát.) Kötve 24 fillér. *Bárány-Zelliger.* Abc- und Lesebuch. (Közönséges tót.) Kötve 20 fillér. *Mócsy-Petrovacz-Schultz.* Abc- und Lesebuch. (Kleinere Ausgabe, 5. iv.) Kötve 28 fillér. *Mócsy-Petrovacz-Schultz.* Abc- und Lesebuch. (Grössere Ausgabe 8. iv.) Kötve 40 fillér.

Fali olvasóablak. *Bárány-Fuchs.* Wandtafel zum Abc- und Lesebuch. (14 lap.) Kruda 3 kor. 60 fillér. Vászorra fóhúzza 20 korona. *Mócsy-Schultz.* Wandtafel zum Abc- und Lesebuch. (14 lap.) Kruda 3 kor. 60 fillér. Vászorra fóhúzza 20 korona.

VEGYESEK.

Tanszereket és teljes iskolai berendezéseket jutányosan és előnyös fizetési feltételek mellett szállit s költségvetésekkel készséggel szolgál a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése r. t. Budapest.

Augusztusi gyűlésünk. Az augusztus 26. és 27-én tartando kath. tanítói nagygyűlésre folyton érkeznek a jelentkezések az Országos Kath. Tanügyi Tanács Irodájához Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28. Örömmel tapasztaljuk, hogy a gyakorlatias irányú program és annak különösen az a része, amelynek hivatása leendő a rajz, kézimunka és slójdoktatás újabb módszereit szemléltetően is bemutatni, különös figyelmet ébresztett kartársainkban a közgyűlés iránt és sokan a tervezett szűkebbkörű kialakítás megtekintése céljából jelentkeznek a részvételre. A jelentkezések augusztus hó 20-ig bezárólag az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács Irodájához Budapest VIII., Szentkirályi-u. 28. számú intézendők. A magyar kir. Államva-utakra a nagymélt. kereskedelemügyi miniszterium kedvezményes jegyet engedélyezett. Az igazolványokat az iroda augusztus 20-22-ig szétküldi az érdekelteknek.

A kath. tanítók új fegyelmi szabályzata. Dr. *Vaszary* Kolos tibornok hercegprímás f. evi XII-ik főpásztori körlevelében közölt rendeletével az esztergomegyházmegyére vonatkozólag életbe léptette a tanítókra vonatkozó új fegyelmi szabályzatot és ugyanezen rendelettel megalkotta a fegyelmi tanácsot is. A fegyelmi

tanács tagjaivá három évi időtartamra kinevezettek: elnökké *Dr. Kerpenczy* Ferenc pápai prelátus, esztergomi kanonok, a tanács tagjaivá *Számorl* Ignác p. káplán, övöképzőint. igazgató, *Porgor* Lajos esp. tanfolyvelő, *Oberth* Agoston tanítóképzőintézet tanár és *Stampay* János kőbüköti főtanító.

Az erdem jutalma. A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter úr *Dány* János mosonszentjános-i róm. kath. elemi népiskolai igazgató-tanítót és kántort, aki a tanügy hosszú és tevékeny munkása és akit két év előtt ő felsége a király az arany érdemkereszttel tüntetett ki, legújabbán a népnevelés terén szerzett kiváló érdemei elismerésül 200 kor. személyné pottlekkban részesült. — A nagymélt. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter az 1907. évi XXVII. t. c. 4. §-a alapján *Műthé* Lajos mezőszegyei róm. kath. tanítót a népnevelés terén szerzett érdemeiért 200 kor. személyné pottlekkal tüntette ki.

Lelkigyakorlatok tanítók számára. A nagyszombati Jézustársaság rendháza lelkigyakorlatokat rendelt tanítók számára, melyek július hó 26-án este kezdődtek és 30-án reggel végeztek. A lelkigyakorlatok a rendház szárazpataki szőlőben tartattak, ahol a rendháznak 2 szép háza van, melyekben elszállásolva voltunk. A két ház között áll a csinos kis templom, ahol ajátosságainkat végeztük. Hésvetvünk 14-en, köztünk egy főszolgabíró is. Es pedig: *Bellán* Kálmán és *Holdásck* Ferenc Ábrahámról, id. és ifj. *Jakubézy* Gyula Spécázáról, *Jurenka* Márton Jánostelekről, *Kubál* Mihály Keresztúrról, *Mihályi* Gábor főszolgabíró Maramarosból, *Piovár* esik Károly Bariból, *Róder* Lajos Nyitraiablunieról, *Roszkosny* Agost Selpőcéről, *Stöcker* Sándor Ó-Turáról, *Tüller* Imre Pudmerieről, *Valásek* József Vigvárról és *Voldán* Béla Nagyszombatból. Napirendünk a következő volt: 6^{1/2} órakor felkelés, 6 kor szentmise, 6^{1/2}-kor első elmélkedés, 8 kor reggeli, 9^{1/2} kor második elmélkedés, 11-kor közös lelki olvasás, 12-kor ebéd, 2 kor rózsafüzér, 3-kor harmadik elmélkedés, 4^{1/2} kor uzsonna, 5^{1/4}-kor negyedik elmélkedés, 7-kor vacsora, 8^{1/4}-kor Urangyala, lelkiismeret vizsgálat és utána nyugalom. Minden este 9-kor harmadik szentségátogatás. A lelkigyakorlatok előadója s vezetője volt főt. *P. Csambál* András Jézustársasági atya, ki is a nála megszokott ekesszólással tartotta az elmélkedéseket. Szavai nagy hatással voltak reánk úgy annyira, hogy magunkbaszállva az utolsó nap estején töredelmesen meggyóntunk és a következő nap reggel a szentmise alatt közösen áldoztunk. Reggeli után megköszönve fáradozását, kocsikra ültünk s Nagyszombatba mentünk a rendházba, ahol azután főt. *P. Rector*nak köszöntük meg a háromnapi teljes ellátást, biztosítván őt arról, hogy Csambál atya fáradozása nem volt hiábavaló, mert szavait megértettük, szívünkbe vésztük és igyekeznünk fogunk mindenkor tanításai szerint élni. Szívesen búcsú után elszéledtünk, szívünkben megtisztulva s a hitben megerősödvé, ki-ki saját otthonába, hogy egy hónap múlva friss erővel kezdjük meg nemes munkánkat és a lelkigyakorlatokon elhíntett s szívünkben kikelt magot átplantáljuk növényeink árthatlan lelkébe is. Adja az Uristen, hogy így legyen! *Róder* Lajos.

Szerkesztői üzenetek

R. Z. Jarjon közbe, hogy a prépostságtól ismét megkapja a lakáskulesokat, mert levele szerint az iskolaszék nem tud arról, hogy az ingyen adott tanítói lakást a hitközségtől megvonták volna. Ha így értesítés volna, akkor ennek kapcsán ismét a hitközségtől kérhet a törvény szerint lakást vagy lakásbért. Az a körülmény, hogy ön bérelt lakásba ment, a törvény ezen rendelkezését a fenntartóval szemben nem szüntette meg. Az az ön privát eljárása volt. — **K. M.** Köszönet. Beérkezett. Jönni fog. — **O. L.** A «Népnevelő» ingyen jár minden kath. népiskolának és nagyon természetesen, hogy a plébános-igazgatónak éppen úgy mint a tanítóknak, joga van ahhoz, hogy a lap példányai kezébe is eljussanak. Köszönet az elismerő szavakért. — **P. I.**

Áttettük a kiadóhivatalhoz. — **K. I.** Rövidíteni fogjuk. **M. T.** Köszönet az értesítésért. — **K. Vezekény.** A nyugalmazott tanító rendes évi nyugdíjárulékot nyugdíja után nem fizet.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

Kérem! Zavarok és késedelmek elkerülése végett minden hirdetésre vonatkozó levelet a kiadóhivatal címére — nem szerkesztőség — kérünk küldeni.

PALYÁZATOK

Esztergomi érseki megye.

Kisülesén (Bars m.) kántortanítói állás betöltendő. Javadalmazása: 1 szoba, 1 konyha, 1 kamra, 1 istálló. Két kat. hold és 700 ööl szántóföld, 1 hold és 542 ööl rét, 1 hold és 43 ööl legelő és 200 ööl kert. Legeltetési jog 3 drb. szarvasmarhára és makkoltatási jog 2 drb. sertésre. 16 ürméter fa, 12^{1/2} hektoliter rozsz és ugyanannyi árpa, munkaváltás 84 korona, tandíj mindennapi tankötelesektől 200 korona, ismétlősökért 90 kor. Stólajóvedelem 52 korona. Államsegély most fog kérelmezteni. Pályázati határidő aug. 29-ike, ugyanakkor választás is lesz. Személyes megjelenés megkívántatik. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. Kellően felszerelt kérvények a nagyülesi róm. kath. plébániahivatalhoz küldendők. *Margorin István* iskolaszéki elnök.

467 1—2

A szokolóci (Nyitra m.) róm. kath. kántortanítói állásra *augusztus 30-iki* határnapal pályázat hirdettek. Lakása két szoba, egy konyha, egy kamra, pince, istálló, 6l és házikert. Jövedelme készpénzben, természetben, államsegéllyel 1000 korona. A folyamodványok *Fehérváry Kálmán* esperes, Hrádek u. p. Kocsóc, a szokolóci iskolaszékre címezve, nyújtandók be.

463 1—2

A magasmajtényi (Hont m.) kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Alapfizetése 1000 korona, mely földhozam-, párbér- stb. és 252 kor. államsegéllyel áll. Lakása két szoba és konyha, azonkívül kamra, pince, istálló és 6l. Választási nap orgonaprobával aug. 26. (csütörtök). Tannyelv magyar, tóttal segítve. U. p. Ipolynyék. *Iskolaszéki elnök.*

469 1—1

Vistuki (Pozsony m., posta Báhony) kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Jövedelme javadalmi jegyzőkönyv szerint 1181 kor., mely áll szántóföldben, természetben és készpénzben. Kötelezettségeit a Canonica visitatio állapítja meg. Próbaorgonálás és választás *szept. 2-án* lesz megtartva. *Iskolaszék.*

460 1—1

2. A valkóci róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Lásd az előző számot. 455 1—1

A pozsonybesztercei róm. kath. népiskola osztálytanítói állására pályázhatnak, okleveles, nőtlen férfi tanítók. Fizetés: egy butorozott szoba; a községtől 600 kor., államsegély 375 kor., az ismétlősök oktatásáért 25 korona. Köteles a rábizott osztályt vezetni, az ismétlősöket tanítani és szükség esetén a kántorságban segíteni. A választás *augusztus 22-én* lesz, addig a kérvények főt. *Kofrányi Alajos* esperes-plébános, iskolaszéki elnök címére, Pozsonybeszterce (Stomfa mellett) küldendők.

472 1—1

Egri érseki megye.

A bánhorváti (Borsod m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalmazása: 8 magyar hold szántóföld, jelenleg haszonbérben 2 darab szőlő részben termő, részben ujtelenítés. Párbér címén minden gazdától 1 véka rozsz és 40 fillér, házatlan zsellérek, cselédek és özvegyektől ennek fele. Átlagos értéke 120 korona, 16 méter hasábfu, ostyasütésért 4 méter tűzifa beszállítva és 1 véka buza. Legelő és erdőillető-

ség. Stóla előírás, búcsuzató megegyezés szerint. Államsegély 496 korona s különböző forrásokból 316 kor. 65 fillér, korpótlék államsegélyből, 2 szobás lakás melléképületekkel. Kötelessége: a mindennapi és ismétlő-iskolások az iskolaszék rendelkezése alapján személyesen tanítani s a templomba vezetni, a kántori teendőket plébánosa utasítása szerint végezni, évenként a schematismus részére népszámlálást tartani s plébánosa részére a párbérfizetők lajstromát összeállítani. Kellő okmányokkal felszerelt kérvények *augusztus 20-ig* a plébániai hivatalhoz küldendők. A választás a szokasos orgona és énekpróba után augusztus 22-én délután 3 órakor lesz. Személyes megjelenés szükséges. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. 464 1—1

Erdélyi egyházmegye.

A nagyszebeni-belvárosi róm. kath. elemi fiúiskolánál nyugdíjazás folytán megüresedő kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalmazása: 1200 kor. törzfizetés, a törvényes ötödéves korpótlék és lakbér. Kötelessége: a neki kijelölt osztály önálló tanítása és szükség esetén a kántori teendőkben segédkezés. Az egyházközség magyar és német nyelvű lévén, a pályázónak a német nyelvet is teljesen birnia kell. Pályázati határidő *augusztus hó 20-a*. A kellőkép felszerelt folyamodványok, a nagyszebeni róm. kath. plébániai hivatalhoz küldendők. Kántori képességük bemutatására a pályázókat külön fogja meghívni az iskolaszék. *Herceg Hohenthalo Egnor* plébános, iskolaszéki elnök. 403 3—3

Csikszentléleken (Csik vm.) nyugdíjazás folytán üresedésben levő róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalmazása: 130 nagy véka rozsz, értéke 260 kor., 124 nagy véka zab, értéke 124 kor.; ozipora, votivalis mise, stóla, egyházmegyei kiegészítőalapból 176 kor. 40 fill.; 36 terü fenyőfa, ez évre természetben, jövőre fakepeválság címen 69 kor. 12 fillér; 5 hold szántó és kászföld, melynek mindenféle adóját és illetékét a kántortanító köteles fizetni; természetben lakás melléképületek és kerttel; az 1907. évi XXVII. t.-c. alapján fizeteskiegészítés, korpótlék államsegélyből. Kötelességei: az osztatlan népiskolában a mindennapi és ismétlő növendékeknek tanítása a püspöki tanterv szerint minden tárgyban. Az összes kántori teendők végzése, a szentmisén naponként orgonázás, a vasár- és ünnepnapokon rózsafüzér elmondatása stb. a lelkesz utasítása szerint. Faiskola kezelése, melyért a községtől külön díjazás (40 kor.) jár. Akik a közbeeső vasárnapokon próbán jelentkeznek, előnyben részesülnek. A kellően felszerelt pályázatok *augusztus hó 28-ig* róm. kath. iskolaszék Csikszentlélek, u. p. Csikszereda címen küldendők be. 483 1—1

Győri püspöki megye.

Bősárkány (Sopron m.) róm. kath. iskolaszéke pályázatot hirdet *aug. 25-ig* osztálytanítói állásra. Javadalma 900 kor. államsegély, községtől 100 kor., lakáspénz évenként 60 kor., míg az iskolafentartó lakást adni nem tud, 20 kor. kertilletmény. Pályázatok a bősárkányi plébániahivatalhoz küldendők. 471 1—2

A nagyigmándi róm. kath. iskolaszék az osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése a hitközségtől 800 kor., államsegély 200 kor., egy butorozott szoba fűtéssel és takarítással. Kötelessége egy osztály vezetése és a kántortanítónak a kántorságban szükség esetén leendő helyettesítése. A választás *augusztus 20-án* lesz, addig a kérvények a nagyigmándi plébániahivatalnak beküldendők. 452 2—2

A mosonszentandrászi magyar tannyelvű róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalmazása: lakás a szükséges mellékhelyiségekkel, 17 magyar hold 1132 □ öl szántó, melyből 8 magyar holdat, a község munkál meg, 40 □ öl házikert. A községtől készpénzben 352 kor., természetben két öl kemény tűzelőfa, két kocsi széna, a malomba egyszer-kétszer ingyen fuvar. Párber a telkek után természetben összesen 18 1/2 mérő rozsz. Temetési stóla körülbelül 40 kor.

Szentmisékért körülbelül 128 kor. Köteles a győregyházmegyei tanítói nyugdíjintézetbe és a győregyházmegyei tanítóegyletbe belépni és a templomi karzenét vezetni. Fölszerelt kérvények *aug. 25-ig* az iskolaszékhez küldendők. Személyes jelentkezés kívánatik. Az állás szept. 15-én foglalandó el. 462 1—1

Börcs község róm. kath. iskolájánál betöltendő II. tanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalma a község pénztárából havi előleges részletekben 100 kor. és 20 kor. kerpótlék, államsegélyből 900 kor., egy szoba butorral. Pályázati határidő *aug. 22*. Csak férfitanítók kellően felszerelt kérvényeiket fl. *Hóbor Ferenc* pléb., iskolaszéki elnök úrhoz küldjék Abdara (Győr megye). Vasutállomás Abda, Győr szomszédságában. Személyesen megjelenők és némi gyakorlattal bírók előnyben részesülnek. Jogok és kötelességek a győregyházmegyei hatóság által kiadott «Szolgálati szabályzat»-ban. *Nagy Sándor*, k. tanító. 479 1—1

Faradon (Sopron m.) az osztálytanítói állásra pályázatot hirdettünk *aug. 22-ig*, mely napon a választást is megtartjuk. Fizetés: 1000 kor., butorozott egyszobás lakás, kertilletmény helyett fűtés, takarítás. Kötelességei a díjlevélben. Állás szept. 1-én elfoglalandó. Kérvények a róm. kath. iskolaszék elnökségéhez küldendők. 486 1—1

Kalocsai érseki megye.

A csengődi (Pest m.) róm. kath. elemi iskolánál új nőtlen tanítói állásra *aug. 28-ig* pályázat hirdettetik. Javadalma: 1020 kor., egyszobás lakás, ha megmósul 200 kor. lakásbér. Kántorságban segíteni, ism. iskolát díjtalanul vezetni tartozik. Okleveles kérvények nt. *Makay Gábor* esperes-plébánoshoz Akasztóra (Pest m.) küldendők. Állás azonnal elfoglalandó. *Az isk. gondnokság*. 477 1—1

Nyitrai püspöki megye.

Az üreghi (Nyitra m.) róm. kath. népiskolánál egy tanítói állásra ezennel pályázat hirdettetik *aug. 22-ére*. Javadalom 1000 kor. törzfizetés, szabad lakás, 4 öl tűzelőfa, 20 korona kertilletmény. A kérvények f. hó 22-ig az iskolaszékhez beküldendők, u. p. Nyitraujlak. *Schwertsig Antal* pléb., isksz. elnök. 474 1—1

Pécsi egyházmegye.

A gyulaji (Tolna m.) osztálytanítói állásra *aug. 25-iki* határidővel pályázat hirdettetik. Fizetése polgári évre a község pénztárából 600 korona havonként előre, kertilletmény 40 kor., butorozott szoba fűtéssel. Államsegély ezután kérve. Kötelmei a püspöki rendszabályokban és díjlevélben vannak meghatározva. Tannyelv magyar. *Róm. kath. iskolaszék*. 481 1—1

A baranyalápáncsai plébániához tartozó illocskai róm. kath. kántortanítói állásra a «Népnevelő»-nek f. évi július hó 18. számában közzétett pályázati hirdetménye, az abban foglalt feltételek mellett kizárólag okleveles férfitanítók számára *augusztus 20-ig* megújítatik. Választás augusztus 21-én reggeli 8 órakor. Eredeti vagy közjegyzőileg hitelesített okmányokkal felszerelt kérvények a lapárcsai plébániahivatalhoz intézendők. *Pál József* plébános. 488 2—2

Az ujonnan szervezett Dúzs fiókközségbeli róm. kath. osztálytanítói állásra pályázat hirdettetik. Jövedelme: 1907. évi XXVII. t.-c. 2. §. alapján alapfizetése 1000 korona, melyből havi előleges részletekben 800 korona államsegély címen a gyönki adóhivaltól, 200 korona a róm. kath. hitközségtől folyósíttatik, két padlós szoba, konyha, kamara és a legszükségesebb mellékhelyiségekből álló diszes lakás és egy negyedholdnyi kert. Kötelessége az iskolaszék által kijelölt I—II—III. vegyes osztályt önállóan vezetni, a gyermekeket a szokásos istentiszteletekre elvezetni és ott reájuk felügyelni, az eddig szokásban levő és az ezután egyházhatalóságilag elrendelendő kántori teendőkben segédkezni, a hittant emléztetni és a hitoktató akadályoztatása esetén a hittant a hitoktató utbaigazítása szerint tanítani és a pécsregyházmegyei róm. kath. tanítóegyletbe mint rendes tag belépni. Tannyelv magyar, a német

nyelv tudása, minthogy a gyermekek anyanyelve német, kívánatos. Pályázati határidő *aug. 21.* Az állás október 1-én foglalando el. Megjegyzendő, tekintettel arra, hogy az államsegély csak 1910. január 1-től folyósították, 1909. október 1.—1909. dec. 31-ig esedékes 250 koronát a hitközség fizeti. Kérvények alulírott iskolaszéki elnökhöz Hőgyészre (Tolna m.) címzendők. *Streicher Péter* prépost-plebános, isksz. elnök. 436 2—2

Rozsnyói püspöki megye.

Hangonyi kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalma lakás, melléképületek, kerten kívül: ingatlan 300 kor. megállapított haszonbérértékben, földmunkaváltság 100 kor., földdel bíró pártól 1 veka rozs, 1 csirke, zsellérpártól 1/2 veka rozs, özeveg fél párbert fizet, stóla átlag 100 kor., 24 m. tűzifa, tandíj 100 kor. Megállapított jövedelem összesen 1640 kor. Kántortanító harangozót is fizeti, jelenleg 5 koból rozsof fizet. Választás *szept. 2.* délelőtt 10 óra. Személyes megjelenés keretlik. Megválasztott állását jelenlegi kántortanító nyugdíjaztatásával, am szept.—okt. hóban várható, foglalhatja el. Plebánia Szeentsimon, posta Felsőhangony (Gömör m.). *Dr. Göbl Márton*, plebános. 478 1—2

Darabosi róm. kath. tanítói állás betöltendő. Tandíj 210 kor., 10 kiló krumph, 5 kiló zab, 37 kor. díj levél szerint részletezve, fa. Államsegély kérvényeztetik. Lakás egy szoba és konyha. Választás *szept. 1.* Pályázatok Forgácsfalvára (Gömör m.) küldendők. Tót nyelv szükséges. *Cservenka János*, pleb. 488 1—1

Az almagyi (Gömör m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalma államsegéllyel 1000 kor. Két egészen új szoba és melléképületek. Kérvények az egyházassbásti plebániahivatalhoz (u. p. Ajnácskői) *augusztus hó 29-ig* küldendők. A választás augusztus 30-án délelőtt 10 órakor lesz megtartva Almagyon. Személyes megjelenés szükséges. 487 1—1

A lucskai nyugdíjazás folytán megüresedett róm. kath. kántortanítói állásra *aug. 28-ig* pályázat hirdettek az 1907. év XXVII. t.-e.-ben biztosított javadalom élvezete mellett. Lakása csinos két szoba, konyha, kamra, melléképületek nagy kerttel. Személyes megjelenés előnyös. Unkölség nem térített meg. Választás *aug. 29-én.* Kérvények *Nagy Imre* plebános, iskolaszéki elnökhöz Bárka u. p. Dernő (Gömör megye) küldendők. 465 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

A «Népnevelő» f. évi 29-ik számában a fehérmegei gúttamásii kántortanítói állomásra hirdetett pályázat eredménytelen maradt, miért is újabb pályázat hirdetik *augusztus 25-iki* határrappal. 476 1—1

Szepesi püspöki megye.

A tavasi róm. kath. tanítói állomásra *aug. 28-ikára* pályázat hirdettek. Fizetés ezer korona. Nők is pályázhatnak. Kérvények *Krávecz Péter* esperes címére Szepeshanusfalvára küldendők. 461 1—2

A szepesmatyasfalvi róm. kath. kántortanítói állomásra *augusztus 26-ára* pályázat hirdettek: fizetés 1000 kor. Pályázók folyamodványukat helyi iskolaszékre címezve a szepesófalvi kerület tanfelügyelői hivatalához Hanusfalvára küldjék. 450 2—2

A szepesgyörkei (Jurgó) róm. kath. II. tanítói állomásra *szeptember hó 15-éig* pályázat hirdettek. Jövedelem: 1. A hitközségtől 100 korona. 2. Államsegély 900 korona. Az új iskola s a tanítói lakás 1908. évben épült. A folyamodók kereszt- és oklevéllel, működési, erkölcsei és nőtlen vagy házass állapotot igazoló lelkesi bizonylattal, valamint illetőségi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket a szepesgyörkei róm. kath. iskolaszékre címezve Szepesgyörké-re, u. p. Ujterebes küldjék. Az iskolások anyanyelve lengyeles tót. *Kubaszák Antal* esp. tanfelügyelő. 458 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A nicezki róm. kath. iskolaszék ujonnan felállított osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése: 900 kor.

áll msegély 100 kor. a hitközségtől és teljesen külön álló ujonnan épült lakás kerttel. A lakás áll 2 szobából, konyha, kamara és előszobából. Kötelessége a kijelölt osztályokat tanítani. Választás *aug. 25-én* d. u. 3 órakor. Jó kántorok előnyben részesülnek. Személyes megjelenés választás napján ajánlatos, de addig is próbára bármikor jelentkezhetnek a pályázók. Niczk (Vas m.) u. p. Répcelak. Az *iskolaszék.* 457 1—1

Az uraiujfalvi (Vas m.) róm. kath. népiskolánál osztálytanítói állásra pályázat hirdettek. Fizetés: hitközségtől és államsegélyben 1000 korona, kertiletmény 20 korona, lakás: egy szerényen butorozott szoba. Csak nőtanítók pályázhatnak. A megválasztandó köteles a kijelölt osztályban, úgy ismétlődően tanítani, kézimunkában meghatározott órákon át oktatást adni, az iskolás-gyermekeket templomba kísérni, ott rájuk felügyelni. Az állás szeptember 1-én elfoglalando. Kérvények *aug. 21-ig* főtiszt. *Kapuy Károly* iskolaszéki elnök úrhoz Vámoscsaládra küldendők. Megbizásból: *Kemenesi Lajos* iskolaszéki jegyző. 473 1—1

A nádasdi plebániához tartozó Daraboshegy főközségben szervezett kántortanítói állásra *aug. 26-ig* pályázat hirdettek. Javadalma: a hitközségtől készpénzben, ingatlanban és terményben 180 kor., államsegély 820 kor., kertiletmény a jövő tanévre 20 kor., azután természetben. Lakás ideiglenesen egy szoba. Új tanítói lakás építése folyamatban van. Kötelessége a mindennapi és ismétlősök oktatása, va-ár- és ünnepnap délután könyörgéstartás és a temetéseknel kántorizálás. Választás *aug. 26-én.* Állás *szept. 1-én* elfoglalando. A fizetés is ettől esedékes. Kérvények a nádasdi plebani-hivatalhoz küldendők. 482 1—1

Apátistvánfalva (Vas m.) róm. kath. iskolaszéke az itteni osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Jövedelem: egy butorozott szoba, hitközségtől 600 korona, államsegély 400 kor. és 2 öl puhafa. Kötelessége az iskolások által kijelölt osztályokat tanítani, az összes gyermekeket a templomba vezetni, ott rájuk felügyelni, az ismétlősiskolásokat felváltva tanítani s a kántoriakban díjtalanul segédkezni. Az állás *szept. 1-én* elfoglalando. Csak férfiak pályázhatnak. A választás *aug. 26-án* lesz. A kérvények ft. *Koczján István* pleb., isk-z. elnök úrhoz küldendők. Az *iskolaszék.* 475 1—1

Az öbéri róm. kath. iskolaszék a III. osztálytanítói állásra *aug. 28-ig* pályázatot hirdet. Fizetés 1000 kor., kertiletmény 20 kor., egy butorozott szoba. Csak nőtlen tanítók pályázhatnak. Kötelessége a díjlevélben. Kérvények az iskolaszék címére Obér (Vas m., u. p. Szent-Elek) küldendők. 484 1—1

Váci egyházmegye.

A dunakeszii róm. kath. iskolaszék pályázatot hirdet egy férfitanítói állásra. Javadalma 1000 kor. butorozott lakás, 10 kor. kertvátság és egy öl tűzifa. Kötelessége a tanításon kívül szükség esetén a kántoriakban segédkezni. Próbaorgonálás és próbatanítás *aug. 24-én* d. e. 10 órakor s ezután választás. Ha a megválasztott osztálytanító jól kántorizál, úgy az alagi kápolnában vasár- és ünnepnapokon szentmisén és litánián fungál, amért készpénzben 400 korona fizetést kap. A kelőben főtiszt. *Richter Béla* plebános, iskolaszéki elnökhöz küldendők. 485 1—2

Csepa nagyközség róm. kath. iskolaszéke 2 ujonnan szervezett tanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: 100—100 kor., a hitközségtől és 900—900 kor. államsegély havi előleges részletekben, 20 kor. kertiletmény, természetbeni lakás melléképületekkel és az esedékes korpótlékok. Kötelesség az iskolaszék által kijelölt osztályok vezetése, ismétlősök oktatása (felváltva a többi férfitanítókkal) és szükség esetén kántorságbani segédkezés, miért is a kántorságbani jártasság megkívántatik. Kérvények *aug. 28-ig* az iskolaszéknek címezve főt. *Majer László* esp.-pleb. úrhoz küldendők. 466 1—1

Veszprémi egyházmegye.

A dereskei róm. kath. kántortanítói állásra *folyó hó 22-re* pályázat nyitattik. Fizetése földbirtookban tűzifában,

lélekgabonában és készpénzben államsegéllyel 1000 kor. Kérvények keletre időre *Füzy István* lelkész címére küldendők Nyárad ra u. p. Daka. 470 1—1

A keszthelyi plébániához tartozó **balatonyörki** róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Határidő *szeptember 14. d. e.* 9 óra. Minden pályázó személyesen tartozik megjelenni. Az állás javadalma: 1. minden tanköteles után 2 kor. tandij. 2. lélekpénz 26 kor., 3. államsegély 84 kor., 4. 1/4 urbéri telek (maga műveli) 90 kor., 5. minden házaspártól 3/8 pozsonyi mérő rozs. megváltásában 3 kor. = 270 kor., 6. gróf Festetics-féle alapítvány 50 kor., 7. 3 öl tűzifa behordva 60 kor., 8. stóljajövedelem 60 kor. Összesen 800 kor. Lakás belsőség és gazdasági épületekkel; a harangozásért, mustszedési jog. A kérvények szept. 5-ig a keszthelyi plébániához tartozó intézendők. *Mikola Károly* iskolaszéki elnök. 468 1—1

Gyüleveszi (fiókegyház templom nélkül) róm. kath. kántortanítói állásra *szept. 12-ére* pályázat hirdetik. Javadalma lakáson és kerten kívül terményekben és készpénzben, majd államsegélyben 1000 kor. Kérvények *Kintli György* plébános, isksz. elnökhöz Zalaszentlászlóra küldendők. Személyes megjelenés előnyös. 480 1—1

Okleveles tanítónő felvételi polgári iskolai magántanulók tanítására. *Felsőbányán a zárkában.* 428 3—3

Egy jó karban levő 10 változatú harmonium — mely nagyobb kápolnában is megfelelne — átköltözködés miatt adó *Bárdos Lajos* tanítónál, Kerkaszentmiklóson (Zala megye). 459 1—1

2426/T. szám.

DÉLI VASUT.

Menetdíjkedvezmények a déli vasuton Budapestre és vissza Szent István ünnepe alkalmából.

Szent István ünnepe alkalmából a déli vasut magyar állomásairól folyó évi augusztus hó 17-étől kezdődőleg Budapest déli vasutra mérsékelt árú menetérti jegyek adatnak ki, és pedig oly módon, hogy az utasok az I. kocsiosztályban két II. osztályú, a II. kocsiosztályban két III. osztályú egész jeggyel, a III. osztályban pedig egy II. osztályú rendes menetjeggyel utazhatnak Budapest déli vasutra és vissza. A szomszédos forgalom ezen menetdíjkedvezményből ki van zárva.

Gyorsvonatok a megfelelő gyorsvonati jegyek váltása mellett használhatók.

Oly megállóhelyekre nézve, melyek rendes menetjegykiadással nem bírnak, ezen menetdíjkedvezmény ki nem terjed.

Ezen kedvezményes jegyek folyó évi augusztus hó 17—20. napjain, az utóbbi napon azonban legkésőbb a délelőtti órákban Budapestre érkező valamennyi menetrendszerű vonathoz adatnak ki.

A visszautazásnak augusztus hó 20-án és 21-én kell megtörténnie és pedig olyképp, hogy augusztus hó 20-án legkorábban a Budapest déli vasut állomásról ugyanaznap delután induló első vonat, ellenben augusztus hó 21-én legkésőbbben a Budapest déli vasut állomásról ugyanaznap este induló utolsó vonat használható. Ut-

megszakítás sem az oda-, sem a visszautazásnál nincs megengedve.

Gyermekek részére külön kedvezmény nem engedélyeztetik.

A váltott menetjegyek Budapest déli vasutra való érkezés alkalmával nem adandók le, minthogy azokat a visszautazás alkalmával is fel kell mutatni.

Budapest, 1909. évi július 27-én.

Az üzletigazgatóság.

Az «Eötvös-alap» elnöksége a nagykanizsai «Patria» pótkávégyár vezetésével abban állapodott meg, hogy ennek a kifogástalan berendezésű, nagyszabású, minden ízében magyar vállalatnak gyártmányát a tanintézetek vezetéségeinek és a tanító uraknak figyelmébe fogja ajánlani, egyúttal fel fogja őket kérni, legyenek szivesek ezt a magyar föld termette és magyar kéz készitette nélkülözhetetlen fogyasztási cikket saját háztartásaikban használatba venni s a fogyasztó közönségnek ajánlani, azért, mert: *magyar, azért mert minden más a piacon levő hasonggyártmányú cikknél jobb és végezetül azért, mert az Eötvös-alap minden eladott dobozból jutalékot kap s annak állandó hasznát hoz.*

A magunk részéről nem tudjuk eléggé méltányolni az «Eötvös-alap» elnöksége és választmányának üdvös, helyes, a közgazdasági életkörülményeinket is oly mélyen érintő intézkedését, mint ilyen melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

RÓMAI KATHOLIKUS
ELEMI NÉPISKOLA

**NÉPISKOLAI
GIMTÁBLÁK**

↑ 60 cm. ↓

← 45 cm. →

45×60 cm. nagyságban, rendkívül tartós, ölmazott acélbárdg-lemezből, fehérzománc alapfestéssel, tekete nagybetűs felirattal, az itt látható mintarajz szerint színes magyar címerrel ellátva darabonkint **10 koronáért** megrendelhetők. ○○○○

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT
könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése részv.-társ.

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28/B. sz.
Bármely más felirat jutányos áron megrendelhető.

278—

Elsőrendű légszivó-rendszerű harmoniumok specialis beszerzési forrása — Monarchiában.

Elismert elsőrangú műre-mek csak a Zimmermann-féle

HARMONIUMOK.

Ausztria-Magyarországi képviselője:

Hörl Nándor, Pozsony,
Ventur-utca 24. szám.

ARJEGYZÉK INGYEN.

Főtiszt. papság és tanároknak részletfizetésre. Üzletek: Lippce, Szt-Pétervár, Moszkva, Riga és Londonban.

Tanítónők és Tanítók! Kérjék mindenkor és ajánlják mindenütt a valódi «Patria» pótkávé, mely megbízható **fosgyőkeres magyar** gyártmány, minden csomag és doboz «Patria» szerződésünk szerint az «Eötvös-Alap»-nak hasznot hoz, miért is erkölcsi kötelességünk ezen kitünő gyártmányt ajánlani, mely minden kiállításán az **első** díjat nyerte és minden üzletben kapható. **Zamatos, szindus, jó kávét** csakis a

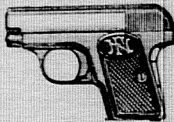
264

valódi „PATRIA” pótkávéval

készíthetünk, mely a legjobb hazai nyers anyagokból a leg gondosabban készült és **minősége** minden más gyártmányt felülmal.

Serétes és golyós vadászfegyverek

eredeti kitűnően szabályozott és belőtt **Browningpisztolyok**, revolvereket, floberteket és karabélyokat, **csekely havi törlesztésre** szállítja

Nowotny J. fegyvergyáros,

budapesti telepe. Budapest, VI., Nagymező-u. 21. sz.

! Kérjen fegyverárjegyzéket!

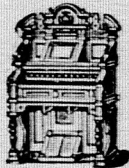
41-1

Orgona-harmoniumokat

mindkét rendszer szerint legolcsóbban szállít

PAJKR REZSO ÉS TSA

Budapest, X., Delej-utca 25 B (Tisztviselőtelep.)

Pedális harmoniumok mindkét rendszer szerint és minden nagyságban pontos orgona-méretekkel templomok, szemináriumok részére és mint gyakorló orgonák. **Bérmentes szállítás az utolsó vasúti állomáig.** Tanerőknek s lelkészeknek különös szízelégendmény. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedélyezve. 98

Az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesület szerződést kötött a Gazdák Biztosító Szövetkezetével a Kath. Egyházi Javaknak Biztosítása érdekében.

Az iskolaegyesületnek ezzel az a szándéka, hogy az összes egyházi javak: püspökségek, káptalanok, szemináriumok, szerzetesrendek vagyona, az egyes egyházmegyék területén levő templomok, iskolák, plébániák, tanítói lakások stb. egy helyen és pedig a Gazdák Biztosító Szövetkezeténél biztosítsassanak s az abból befolyó jutalékok az Iskolaegyesületet illessék meg kath. céljaink és érdekeink szolgálatára. Ezeknek a javaknak biztosításán kívül felvette munkakörébe a magánfeleltől szerzendő biztosítási ügyletek lebonyolítását is a tűz-, jég- és életágazatban. Ez utóbbiak biztosításait az alapszabályok szerint megalakítandó plébániai csoportok útján kívánja lebonyolítani. Amiért is felkérjük a plébános, káplán és tanító urakat, legyenek szívesek ebben a munkálkodásunkban bennünket támogatni. — A Gazdák Biztosító Szövetkezte az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesülettel egyetértve egy központi irodát szervezett a biztosítási ügyletek lebonyolítására, ami

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám

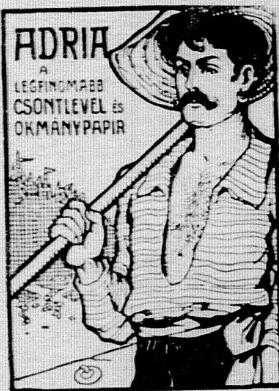
(Gazdák Biztosító Szövetkezte) alatt van, érdeklődők ide szíveskedjenek felvilágosításért fordulni, amit minden esetben mindenkinek készséggel fogunk megadni.

Az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesület központi irodája.

38 2-24

RIGLER JÓZSEF EDE

□ PAPIRNEMÜGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG □

BUDAPEST
VI, RÓZSA-UTCA 55.

Chromolitografiai műintézet és könyvnyomda

készít: részvényeket, csekk, pénztárjegyeket, takarékpénztári betétkönyvecskéket, plakátokat művészi kivitelben. □

Vonalzó-intézet és üzleti könyvek gyárában kitűnő anyagból laposan nyíló üzleti könyvek, másoló- és jegyzet-könyvek. □

Iskolai felszerelések, u. m.: irkák, gyakorlatok, rajzfüzetek, rajztömbök, vázlatkönyvek stb. készülnek.

Levélboríték- és levélpapír-osztályban állandóan díszes levélpapír- és boríték-különlegességek csinos dobozokban, eljegyzési és névjegykártyák készülnek.

„Adria“-szárazlemezek, fényképészeti kartonok és felszerelések. □

Gizella-Telepi faneműgyár modern iroda-berendezések, iskolai és mérnöki rajz- és írószerek lerakata.